

MICROECONOMIA

Nevoile umane si resursele societatii

Analizarea si caracterizarea activitatilor economice ca forma specifica de actiune sociala are ca punct de plecare omul si nevoile sale.

Prin nevoi sau trebuinte in sens economic intelegem exigente umane, individuale sau colective ce trebuie satisfacute in timp si in spatiu cu bunuri si servicii pentru a asigura desfasurarea normala a oricarei laturi a vietii si activitatii oamenilor.

In functie de latatura sociala nevoile finite umane pot fi:

- naturale, individuale
- sociale, de grup
- spiritual, psihologice

In functie de gradul de complexitate nevoile umane sunt :

- elementare (fundamentale sau de baza)
- superioare complexe

Studiul nevoilor umane sta la baza intelegerii intereselor economice. Acestea reprezinta manifestari constientizate ale nevoilor umane devenite mobiluri care determina anumite comportamente in vederea realizarii performantelor economice necesare dobandirii bunurilor capabile sa satisfaca respectivele nevoi.

In vederea punerii in functiune a intereselor si a satisfacerii trebuintelor exprimate de acesta se declanseaza diferite genuri de activitate umana. Orice activitate umana presupune existenta si utilizarea unor resurse specifice in cantitati determinate si de o calitate adecvata. Resursele economice sunt reprezentate de potentialul uman, material, financiar, stiintifico-tehnic si informational de care dispune societatea la un moment dat in calitate de mijloace pentru satisfacerea trebuintelor. Premisa si sursa principala a satisfacerii celei mai mari parti a nevoilor umane o reprezinta natura ale carei elemente se constituie in resurse naturale.

Desprinderea resurselor naturale din mediul lor in vederea folosirii este rodul activitatii umane conditionata de existenta resurselor umane care la randul lor depind de factorul demografic, de

numar, calitatea si structura resurselor de munca. In prezent o importanta din ce in ce mai mare au capatat-o resursele informationale folosite in scopuri de cunoastere, decizie sau actiune.

Resursele naturale impreuna cu potentialul demographic formeaza resursele primare sau originare. Pe baza lor se formeaza resursele derivate care conduc catre o eficienta a celor dintai asemeni resurselor primare, resursele derivate pot fi material si umane.

Raritatea si alegerea

In paralel cu progresele tot mai insemnate facute de omenire pe linia descoperirii si atragerii in circuitul economic a unor noi resurse economice s-au conturat din ce in ce mai precis ceea ce a fost denumita problema fundamentala a economiei manifestata atat cantitativ cat si calitativ reprezinta principala restrictie de care trebuie sa se tina seama in organizarea si desfasurarea oricarei activitati economice, aceasta deoarece din totdeauna a existat un ecart important intre nevoile umane si resursele respective bunurile economice care raman limitate, deci rare.

Cu cat este mai intensa actiunea legii raritatii, cu atat mai durabil ni se infatiseaza principiul rationalitatii utilizarii resurselor in activitatea umana in general si in cea economica in special. Rezulta prin urmare ca raritatea si rationalitatea in economie reprezinta doua principii sau legi generale in virtutea carora alegerea dintre multiplele variante de folosire a resurselor trebuie facuta intre realizarea unei anumite cantitati de bunuri cu consumul de resurse cel mai mic sau obtinerea celei mai mari productii posibile cu o cantitate data de resurse atrase in circuitul economic. Alegerea uneia sau alteia dintre alternativele de utilizarea resurselor implica in mod obligatoriu renuntarea si la alte variante.

In toate aceste situatii apare **costul de oportunitate** care consta in aprecierea celei mai bune dintre sansele sacrificate atunci cand se face o alegere, cand se adopta o decizie de a realiza o anumita actiune dintre mai multe posibile. Prin urmare costul de oportunitate reprezinta castigul obtinut prin pierderea celei mai bune dintre variantele la care s-a renuntat, motiv pentru care I se mai spune costul sansei sacrificate.

In toate situatiile care implica alocarea de resurse fiecare alegere trebuie sa antreneze in mod obiectiv rationamente in termenii costului de oportunitate.

In aceste situatii agentii economici ar trebui sa opteze intotdeauna in favoarea acelor decizii care conduc la minimizarea costului de oportunitate.

Obiectul de studiu al stiintei economice

Stiinta economica reprezinta un ansamblu coerent de idei, notiuni si doctrine prin intermediul carora sunt reflectate in planul gandirii actele, faptele si comportamentele economice, din judecatile de valoare asupra acestora precum si din tehnicile, metodele si procedeele de masurare, evaluare, gestionare si stimulare a activitatilor economice.

Economia a fost si a ramas o component teoretico-metodologica a sistemului stiintelor economice indiferent de denumirile care i-au fost atribuite.

Economia a fost si a ramas o disciplina cu conotatii complexe al carui continut a evoluat in decursul timpului, astfel in momentul aparitiei sale de considera ca obiectul teoriei economice il constituia studierea bogatiei.

Odata cu aparitia schimbului si implicit a pretului care il insoteste din stiinta a bogatiei , economia se transforma in stiinta a schimbului si a pretului, mecanismul de formare a pretului si studiul diferitelor pietee considerate problem central ale stiintei economice.

Prin urmare obiectul stiintei economice consta din studierea fenomenelor si proceselor economice care au loc in domeniul productiei, al repartitiei si al consumului de bunuri economice, al relatiilor cauzale, a legilor si categoriilor economice pe diferite trepte ale evolutiei societatii oferind o modalitate stiintifica de gandire si actiune subordonata obiectivelor legate de satisfacerea cu resurse limitate a nevoilor si nelimitate ale oamenilor. Mai concret, economia ca stiinta studiaza problema economica fundamentala adica ce, cat, cum si pentru cine sa se produca in conditiile unor raporturi antagoniste intre resurse si nevoi.

In functie de nivelul de structurare al activitatilor economice contemporane au fost delimitate urmatoarele ramurii ale stiintei economice si anume:

- 1. Microeconomia**
- 2. Mezoeconomia**
- 3. Macroeconomia**
- 4. Mondoeconomia**

Microeconomia reprezinta acea ramura a stiintei economice care studiaza unitatile economice elementare, individuale (gospodarii individuale, firme, banci, administratii), structurile si comportamentele acestora, precum si interrelatiile dintre aceste unitati elementare.

Macroeconomia este acea ramura a stiintei economice care cerceteaza marimile globale dintr-o economie numite agregate, interpedentele dintre diferitele variabile globale ale economiei si sistemul economic al unei tari in totalitatea sa.

Mezoeconomia este acea ramura a stiintei economice care studiaza economia din punctul de vedere al ramurilor si sectoarelor acesteia, ea reprezinta reseaua intermediara dintre micro si macroeconomie.

Mondoeconomia studiaza interpedentele dintre economiile nationale care apar ca verigi primare in cazul in care studiem economia la scara planetara.

Fiind stiinta care studiaza in modul in care societatea rezolva sau ar trebui sa rezolve tensiunea dintre nevoile umane si resursele economice, economia abordeaza si apreciaza in maniere diferite problemele pe care le gestioneaza. Din acest punct de vedere, economia poate fi structurata in economie pozitiva si economie normativa.

Economia pozitiva evidentiaza viata economica reala adica situatia existenta si alternativele posibile de evolutie in conditiile producerii unui anumit eveniment exogen sau endogen. Prin urmare, economia pozitiva pune diagnosticul la starea prezenta a economiei si prognozeaza dezvoltarea ei viitoare.

Economia normativa arata cum ar trebui sa se desfasoare activitatea economica si ce ar trebui facut pentru ca procesele economico-sociale sa se integreze in normalitate in sensul realizarii acelei unitati benefice dintre mediul economic si cel natural, intre eficienta economica si echitatea sociala, intre interesele individuale si cele colective, intre interesele pe termen scurt si cele pe termen lung.